

**VILJANDI LINN
LINNAVALITSUS
KORRALDUS**

19. oktoober 2021 nr 524

Rahvaalgatuse „Soovime säilitada puud
Viljandi Uuel tänaval“ läbivaatamine

16.08.2021 esitas Terje Põvvat (edaspidi rahvaalgatuse esitaja) kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 32 alusel rahvaalgatusliku ettepaneku puude säilitamiseks Viljandi linnas uuel tänaval. Rahvaalgatus on esitatud KOKS § 32 sätestatud nõudeid järgides.

Rahvaalgatuse sisu

Rahvaalgatuses on asutud seisukohale, et Viljandi Linnavalitsus ei tohiks võtta maha puud Uuel tänaval, kuna eskiis, mida inimestele tutvustati ei näidanud kõiki maha võetavaid puud. Tartu tänaval tahetakse maha võtta kogu senine haljastus, kuigi 2016.a projekti järgi pidi viis puud maha võetama.

Rahvaalgatuse põhjendused

Uue tänava probleemistik

Uue tänava eskiisplaani tutvustades polnud linna haljastuskomisjon veel otsuseid vastu võtnud, milline on tulevane haljastuskava Tallinna tänavast Allika tänavani ulatuval alal. See lahendati põhiprojektiga, mille tutvustamist linnakodanikele enam vajalikuks ei peetud. Nii polnud inimesed teadlikud planeeritavatest muudatustest haljastuses ega saanud seda ka avaldustes hinnata.

Linnakodanikele rekonstrueerimiskava tutvustamisel aluseks olevas eskiisprojektis pole välja toodud, et haljastust hakatakse muutma ning need kohad, kus haljastust on mainitud, sätestavad kõik, et see jääb endisele kujule. Näiteks toob eskiisprojekt selgelt välja, et teelõigul Keskuse tänavast kuni Maramaa tänavani haljastust ei kärbita ja puud ei likvideerita. Maramaa tänavast Uueveski tänavani ulatuva lõigu kohta on selgelt mainitud, et kergliiklustee hakkab vajadusel kulgema puuderivi taga, mitte aga selle asemel.

Eskiisprojektis väidetakse, et Lembitu puiesteelt ja Uueveski teelt tulijad, kel soov sõita Tartu suunal, saavad pöörata ainult paremale ning tekitavad täiendava liikluskoormuse Uue tänava alguse osale, kus eriti tipptunnil on läbilaskvusega probleeme. See ei vasta tõele. Vajadust ei ole tänavat sellise ettekäändega laiendada, sest liikluskoormuse kasvades keeratakse Tartu poole juba Koidu tänavast ja see on kogu lõigul ainuke ristmik, kus pole ühtegi õnnetust juhtunud. Vastava liikluskoormuse vähendamise vajaduse kohta pole ka tehtud uuringuid. Eskiisprojekti aluseks olevad andmed on kogutud eelmise aasta aprillis kehtinud eriolukorra ajal ja seetõttu ei kajasta need isegi projekterija silmis tegelikku olukorda. Teadaolevalt pole tehtud lisauuringut, mis liiklussagedusest tegeliku pildi looks.

Lisaks kinnitavad linnakodaniku Ditmar Martinsoni loodud eskiisid, et tee laiused võimaldavad mahutada vajaliku eri tüüpi liikluse ka olemasolevasse teekoridori. Selleks tuleb muuta lähteülesandes esitatud piirkiirust, mille suurus määrab ka tee laiuse. Liikluskiiruse vähendamine

40 km/h-le on piisav, et sõidutee laius oleks normi kohane, kuid annaks oluliselt juurde ruumi kergliiklustee ehitamiseks ning olemasoleva haljastuse säilitamiseks.

Tartu tänava probleemistik

Tartu tn rekonstrueerimise projekti järgi, mida linnakodanikele tutvustati aastal 2016, kuulub parklalaaienduse jaoks likvideerimisele 5 pärna (vt esialgne Tartu Tn PP seletuskiri 2016, lk 14.) Käesoleva aasta mai kuus on projekti muudetud ning selle kohaselt kuulub likvideerimisele kogu senine Tartu tn haljastus Sakala toimetuse hoone ees (Tartu tn PP seletuskiri 2020, lk 11). Linnakodanikke selles olulisest projektimuudatusest ei teavitatud.

2016. aastal vastu võetud otsus parklat laiendada tulenes väidetavalt Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetuse andmise tingimustest, kuid selgelt on sealt § 7 välja toodud, et abikõlblik on ettevõtluse seisukohast olulise avaliku tugitaristu rajamise ja rekonstrueerimise kulud, sealhulgas avalikult kasutatavad teed teeseaduse § 4 tähenduses (välja arvatud parklad). Seega tugineb parkla laiendamise otsus millelegi muule. Kuna rahastamist ei õnnestunud sellest meetmest saada, loobuti projekti edasisest elluviimisest.

2020. aastal suve lõpus avanes võimalus Linnade ja Valdade Liidu kaudu taotleda rahastust kohalike teede, transiitteede ja ettevõtlusega seotud teede korrastamiseks ning riigieelarvelise täiendava eraldisena see ka saadi. (vt leping lisa nr.)

Ükski nendest rahastamise allikatest ei nõua parkla laiendamist ega haljastuse sellisel kujul uuendamist. Need otsused on vastu võtnud kohalik omavalitsus.

Viljandi linna liiklusuuringud ja liiklusprognoos teostati 2018 ehk peale ehitusprojekti koostamist. Seega ei tugine projektis olevad andmed tegelikule parkimisvajadusele. Ei kinnita seda parkimisvajaduse suurenemist (alates lk9) ka seesama uuring 2018. aastast.

Viljandi linna haljastuse arengukava alaosa Pargid (lk 12) on sõnastatud, et Viljandi parkide korrastamisel on eelisjärjekorras pargid, mis on vajalikud jalgsikäigutee kaugusel puhkealade kättesaadavuse tagamiseks ning mille on pakutud hea idee. Samuti on prioriteetsed alad, mille potentsiaalne kasutajaskond on suurem ning et haljasalade arendamisel tuleb lähtuda lokaalse kasutajaskonna kasutuseelistusest ja-harjumustest.

Algatajate seisukoht on, et Tartu tänava äärne pärnasalu vastab nendele tingimustele, kuna on üks väheseid kõrghaljastusega alasid ajaloolises linnasüdames ja linnakodanikele ning külalistee oluline puhkeala. Vanalinna kahe peamise ajaloolise äritänavava vahetus läheduses on igati mõistlik ja vajalik looduslik kõrghaljastusega puhkeala, mille loomist praegune projekt ning uut tüüpi haljastus kuidagi ei soosi. Pärnadealune on ainus reaalne varju pakkuv ala kesklinna mitmete oluliste sihtkohtade vahel. Nii näiteks Laidoneri platsist Centrumi keskusesse minemiseks oleks järgmine reaalne loodusliku varjualusega puhkeala Sõbra park mis on ca 450 m eemal ning turule minemisel sootuks Valuoja org, mis on ca 850 m kaugusel. Nendel teedel pole teisi loodusliku varjuga muid puhkealasid, kui praegune Sakala toimetuse ees olev pärnasalu.

Mida silmas pidada tänases linnaplaneerimises

Tuleb ka rõhutada, et aina karmistuvates kliimaoludes on määrava tähtsusega ka vajadus korrigeerida elutempot. Autoteede laiendamine ja kõrghaljastuse eemaldamine mõjutab ka linnainimeste tervist ja stressitaset.

Teadlased üle maailma on tänaseks välja öelnud, et karmimate ilmastikuolude aeg seisab ees. Ka tänavune suvi on tõestanud, et suvel on puude varjus ligi 30 kraadi sooja, mis on uus nähtus linnakeskkonnas. Asfaldipinnal võib temperatuur soojal suvepäeval ulatuda üle 50 kraadi, mis hakkab muuseas kahjustama ka teepinda ennast. Sellised tendentsid on inimestele juba eluohtlikud, seda eriti vanemaealisele põlvkonnale. Kõrghaljastus aitaks siin riske maandada.

Teadlased on juhtinud tähelepanu, et just sellistele probleemidele annavad parimat abi rohealad ja parkmetsad ning suureks abiks on isegi üksikud suured puud. Oluliste rohealade likvideerimine teede laiendamise nimel on seega väga vale otsus.

Kuumalainete ajal on ka lastepargi ümbruses ja läheduses puudevarjul määrav roll elukeskkonna stabiilsusele ja temperatuurile.

Rahvaalgatuse taotlus

Soovitakse et arvestatakse rahvaalgatuse algatajate arvamusega.

Viljandi Linnavalitsus ei tohiks võtta maha puid uuel tänaval, kuna eskiis, mida inimestele tutvustati ei näidanud kõiki maha võetavaid puid. Tartu tänaval tahetakse maha võtta kogu senine haljastus, kuigi 2016.a projekti järgi pidi viis puud maha võetama.

Rahvaalgatuse läbivaatamise käik

Rahvaalgatuse läbivaatamisel osalesid Kristina Libe ja Farištamo Eller. Mõlemad selgitasid algatuse tagamaid ja möönsid, et algatuses toodud puude mittemahavõtmist enam nõuda ei saa.

Tartu tänaval jäeti vaidlusalused puud maha võtmata, mille üle algatuse esindajatel oli hea meel. Küll aga peaks kaaluma roheluse juurde toomist Rubiini platsi ja Turu vahele, kus inimestel ei ole võimalik täna kuskil jalgu puhata.

Uue tänava osas soovisid rahvaalgatuse esitajad, et linnavalitsus vaataks üle istutavate puude liigid. Soovitakse, et puud oleks kohalikku päritolu, mitte välismaised liigid. Puud peaks olema Lastepargi juures sõidutee ja kõnnitee vahel, et vähendada müra ja saastatust.

Rahvaalgatuse esitajad tegid ettepaneku ka vähendada Uuel tänaval liikumiskiirust 30km-ni/h. Samuti võiks kaaluda seda, et jalgratturid liiguksid sõiduteel, mitte kergliiklusteel. Selleks peaks sõiduteele maha märkima rattatee.

Teede rekonstrueerimisel tuleks rohkem arvestada sellega, et inimestel soodustada jalgsi käimist, mis on tervislik ja jätkusuutlik. Linnaruumis tuleks juurde tekitada rohelust.

Toimus arutelu, mille käigus jõuti arusaamiseni, et Tartu tänava puude osas saavutas algatus oma eesmärgi. Uue tänava osas oleks võinud linnavalitsus rohkem kaasata ning huvitatud linnakodanikud oleksid võinud varem endast märku anda. Leiti ka, et raske on kokku leppida, kui suur peab olema huvigrupp, kelle arvamust peab arvestama.

Viljandi Linnavalitsus on seisukohal, et Tartu tänava osas puude alles jätmise on täna märk koostööst linnavalitsuse ja linnaelanike vahel. Igasugune linnaelanike algatus on tervitatav ning aitab linnakeskkonda muuta kaunimaks ja paremaks.

Uue tn rekonstrueerimise osas ei ole enam võimalik muudatusi teha, kuna kõik tööd seal on üksteisega tihedalt seotud ning muudatusi projektis enam teha ei ole võimalik või on selle tegemine ebamõistlikult kallis. Maksimaksja raha eest ei pea linnavalitsus võimalikuks teha täiendavaid kulutusi.

Tulenevalt eeltoodust ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 32 alusel:

1. Võtta teadmiseks rahvaalgatuse seisukohad.
2. Käesoleva korraldusega mittenõustumisel võib esitada 30 päeva jooksul korralduse teatavakstegemisest arvates:
  - 1) vaide Viljandi Linnavalitsusele aadressil viljandi@viljandi.ee või Linnu tn 2, 71020 Viljandi;
  - 2) kaebuse Tartu Halduskohtule aadressil tmktartu.menetlus@kohus.ee või Kalevi tn 1, 51010 Tartu.

3. Korraldus jõustub teatavastegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Timpson

linnapea

(allkirjastatud digitaalselt)

Ene Rink

linnasekretär